

Aan de gemeenteraad
p/a griffie

Uw brief van: 14 april 2021
Uw kenmerk:
Bijlage(n): -

Ons kenmerk: 314074
Contact: Suikerbuijk
Telefoonnummer: 0180 451234
Datum: 7 mei 2021

Betref: Afdoening motie 2020-99 inzake Kwijtschelding lokale heffingen voor minima

Geachte leden van de raad,

Tijdens de raadsbehandeling van de begroting 2021 is de motie 2020-99 "Kwijtschelding lokale heffingen voor minima" aangenomen. Met de motie wordt het college verzocht om voor de Kadernota 2022 inzichtelijk te maken hoe volledige kwijtschelding voor minima te realiseren is vanaf 2022 en daarbij aan te geven welke beleidskeuzes er zijn om kwijtschelding mogelijk te maken. Door middel van deze brief geven wij uitvoering aan de motie.

Landelijke richtlijnen voor kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid wordt als instrument gebruikt om onder andere minima zoveel mogelijk te ontzien. Huishoudens met een inkomen en vermogen onder een bepaalde norm (minima) kunnen recht hebben op kwijtschelding van gemeentelijke- en/of waterschapsbelasting. Vaak komen deze huishoudens hiervoor meerdere jaren achter elkaar in aanmerking.

De gemeente is bij het verlenen van kwijtschelding in beginsel gebonden aan de regels zoals die zijn vastgesteld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Er is echter wel sprake van beleidsvrijheid.

Vigerend beleid Ridderkerk: Gedeeltelijke kwijtschelding

Gemeenten kunnen besluiten algehele of gedeeltelijk kwijtschelding te verlenen. De gedeeltelijke kwijtschelding is vigerend beleid en is vastgelegd in de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2018. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing kunnen gedeeltelijk worden kwijtgescholden. Voor Onroerendzaakbelasting (OZB) is kwijtschelding ook mogelijk. In de praktijk komt dit niet veel voor, omdat er vaak overwaarde is op de woning. De overwaarde is vermogen waardoor kwijtschelding niet mogelijk is.

Dit bestaand beleid is gebaseerd op het feit dat in de uitkeringen voor minima vanuit wordt gegaan dat een bedrag is opgenomen om een gedeelte van deze belastingen te kunnen betalen (drempelbedrag).

Beleidsruimte

Wij zien, in lijn met de motie, de volgende drie concrete verruimingsmogelijkheden van het gemeentelijk kwijscheldingsbeleid.

- Volledige kwijschelding in plaats van gedeeltelijke kwijschelding;
- Kwijschelding voor ondernemers die op bijstandsniveau leven;
- Kwijscheldingsnorm AOW'er.

Volledige kwijschelding in plaats van gedeeltelijke kwijschelding gemeentelijke belastingen

De gemeente heeft de keuze om algehele of gedeeltelijke kwijschelding te verlenen. Het laatste is het huidige kwijscheldingsbeleid. OZB wordt, in het zeldzame geval dat men hiervoor in aanmerking komt, al volledig kwijtgescholden. In plaats van het gedeeltelijk kwijschelden van afvalstoffenheffing en rioolheffing kan in de verordening worden bepaald dat ook deze heffingen volledig worden kwijtgescholden.

Er is een ontwikkeling te zien waarbij gemeenten overstappen van een volledige kwijschelding naar gedeeltelijke kwijschelding zoals we die in Ridderkerk thans kennen. Voorbeeld hiervan is onze buurgemeente Rotterdam die vanaf 2015 is overgegaan van volledige kwijschelding naar een gedeeltelijke kwijschelding. Zo blijkt uit de Rotterdamse kwijscheldingsverordening 2021 dat er tot maximaal 76,5% van het verschuldigde belastingbedrag voor de aanslagen over belastingjaar 2021 kwijschelding wordt verleend.

Kwijschelding voor ondernemers die op bijstandsniveau leven

In de Uitvoeringsregeling is uitgesloten dat aan ondernemers kwijschelding wordt verleend. De gemeente heeft echter de bevoegdheid om te bepalen dat aan natuurlijke personen die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen, toch kwijschelding kan worden verleend. Kwijschelding wordt dan alleen verleend voor privé belastingsschulden.

Om hoeveel extra aanvragen/toewijzingen het in Ridderkerk zou kunnen gaan, indien voor verbreding van ons beleid op dit punt wordt gekozen, is lastig in te schatten. Als we ons baseren op de ZZP-huishoudens met een minimuminkomen die wij in beeld hebben (o.a. vanuit de Armoedemonitor 2019 en de TOZO) gaan wij uit van 150 huishoudens.

De uitvoeringskosten van de eventuele verruiming van ons kwijscheldingsbeleid op dit punt leidt echter wel tot meerkosten. Het beoordelen van jaarcijfers vereist een bepaalde specialistische kennis die op dit moment niet voorhanden is binnen de bestaande bezetting. Onderstaand, bij het onderdeel kosten, komen we hier op terug.

Kwijscheldingsnorm AOW'er

De gemeente heeft ook de bevoegdheid om m.b.t. pensioengerechtigden voor de kosten van bestaan de koppeling met de bijstandsnorm te vervangen door een koppeling met de AOW-norm. De AOW-norm is hoger dan de bijstandsnorm. Bij de koppeling met de AOW-norm zullen meer AOW'ers in aanmerking komen voor kwijschelding. Op basis van een analyse op de afgewezen verzoeken kwijschelding 2020 van pensioengerechtigden met de hogere AOW-norm en de aanname dat indien voor deze verruimingsmaatregel wordt gekozen, het aantal kwijscheldingsaanvragen flink zal toenemen (i.v.m. actieve communicatie en groei doelgroep door vergrijzing), gaan wij uit van 50 huishoudens.

Kosten

Een verruiming van het kwijtscheldingsbeleid leidt tot extra kosten. Onze verwachting is daarnaast dat, indien voor de verruiming van het kwijtscheldingsbeleid wordt gekozen, het aantal kwijtscheldingsaanvragen flink zal toenemen. Bovendien zullen de kosten voor de uitvoering van het beleid toenemen.

De totaal extra benodigde financiële dekking komt uit op een bedrag van € 183.645 (€ 108.308 voor het verruimen van gedeeltelijke naar volledige kwijtschelding + € 75.337 voor het verlenen van kwijtschelding aan ondernemers en AOW'ers). Onderstaand zijn de financiële gevolgen van de verruiming van het kwijtscheldingsbeleid nader uitgewerkt.

Volledige kwijtschelding in plaats van gedeeltelijke kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Uitgaande van de voorlopige cijfers van de jaarrekening 2020 bedraagt het aantal toegewezen kwijtscheldingsverzoeken 875 en ziet het verschil tussen het huidige beleid en een eventuele algehele kwijtschelding er als volgt uit.

	Toegekend	AFV (JR 20)	RIO (JR20)	OZB (JR 20)	Totaal
Gedeeltelijke kwijtschelding	875	€ 162.227	€ 52.529	€ 1.616	€ 216.372
Drempelbedrag 2021*		€ 97,62	€ 26,16	€ 0,00	
Bij volledige kwijtschelding	875	€ 247.645	€ 75.419	€ 1.616	€ 324.680
Meerkosten:		€ 85.418	€ 22.890	€ 0	€ 108.308

*) Dit bedrag komt niet in aanmerking voor kwijtschelding

Bij het wijzigen van het kwijtscheldingsbeleid van gedeeltelijke naar een volledige kwijtschelding is er een extra dekking nodig van € 85.418 voor de afvalstoffenheffing en € 22.890 voor de rioolheffing. In totaal dus een bedrag van € 108.308.

Verruiming kwijtscheldingsbeleid

Op basis van de gemiddelde kwijtscheldingsbedragen kan worden berekend welke extra kosten een verruiming van het kwijtscheldingsbeleid met zich meebrengt. Bij verruiming van het kwijtscheldingsbeleid stijgen de kosten voor kwijtschelding zoals hierna weergegeven.

Verruiming kwijtscheldingsbeleid	stijging aantal met	Stijging kosten			
		AFV	RIO	OZB	
<i>Kwijtschelding voor ondernemers</i>	150	€ 27.810	€ 9.005	€ 277	€ 37.092
<i>Extra uitvoeringskosten **</i>		€ 17.500	€ 8.750		€ 26.250
<i>Kwijtscheldingsnorm AOW'er</i>	50	€ 9.270	€ 3.002	€ 92	€ 12.364
Totaal		€ 54.580	€ 20.757		€ 75.337

***)* Het in behandeling nemen en de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken van ondernemers vereist specifieke vakinhoudelijke kennis (doorgronden jaarstukken, e.d.) hetgeen op dit moment niet binnen de organisatie aanwezig is. Dit betekent dat de uitvoering hiervan in eerste instantie door derden zal moeten worden uitgevoerd. Navraag leert dat een beoordeling van een verzoek door een externe partij € 175 per dossier bedraagt. Uitgaande van het ingeschatte aantal van 150 aanvragen betekent dit een extra bedrag aan uitvoeringskosten van € 26.250 (2/3 AFV en 1/3 RIO).

De kosten van verruiming van het kwijtscheldingsbeleid bedragen (op basis van de bovengenoemde aannames) € 54.580 voor de afvalstoffenheffing en € 20.757 voor de rioolheffing. In totaal € 75.337 (OZB laten we buiten beschouwing).

Stijging van de gemeentelijke belastingen

Ons vigerend beleid is dat de kosten voor de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid worden doorberekend in de belastingtarieven (100% kostendekkendheidsprincipe). Een verruiming van het kwijtscheldingsbeleid betekent dat de lokale lasten voor de inwoners die geen recht hebben op kwijtschelding en de bedrijven zullen stijgen. Wanneer deze kosten vervolgens worden omgeslagen over de overige huishoudens (totaal 20.803), dan geldt de volgende stijging van de gemeentelijke belastingen per huishouden (op jaarbasis):

1. Bij volledige kwijtschelding totaal € 5,- per jaar:
 - Afvalstoffenheffing: $85.418 / 20.803 = € 4,-$
 - Rioolheffing: $22.890 / 20.803 = € 1,-$
2. Bij volledige kwijtschelding én verruiming kwijtscheldingsbeleid totaal € 9,- per jaar:
 - Afvalstoffenheffing: $139.998 / 20.803 = € 7,-$
 - Rioolheffing: $43.647 / 20.803 = € 2,-$

Integrale afweging bij de Kadernota 2022

De integrale afweging omtrent (nieuw) beleid vindt plaats bij de behandeling van de Kadernota 2022. Indien u daartoe besluit, kan e.e.a. met ingang van het (begrotings)jaar 2022 worden ingevoerd.

Overleg commissievergadering 9 juni

Wij stellen het op prijs met u in overleg te treden in uw commissievergadering van 9 juni a.s. om zodoende duidelijkheid te krijgen over de te maken keuze in het verruimen van het kwijtscheldingsbeleid.

Wij beschouwen hiermee motie 2020-99 als te zijn afgedaan.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

De secretaris,

de burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'H.W.J. Klaucke', with a small '25.' written below it.

Dhr. H.W.J. Klaucke

A large, stylized handwritten signature in blue ink, appearing to be 'A. Attema', with a large loop at the top and a long tail.

Mw. A. Attema

